

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Iz državnega zbora nemškega.

Na domače stvari nemških naših sosedov se čez dolgo zopet oziramo zaradi premilih in prejasnih simpatij, ki so se tako divno-soglasno v nemškem državnem zboru zadnje soboto z nova pokazale — do nas, do avstrijske naše svojine. Bila je na vrsti zopet naselbinska politika Bismarckova, vnel se je velik boj mej opozicijo in kancelarjem za to, ali se ima vladi dovoliti 5,400.000 mark za poštno-parmiško zvezo mej Nemčijo in mej Vzhodno Azijo, Afriko ter Avstralijo. Svobodni liberalci, katoliki in socialni demokratje pa so hoteli dovoliti le 1,700.000 mark za poštno zvezo do Kitaja in Japana. Oni so proti naselbinski politiki države: čemu naj Nemčija trati svoje sile po vseh končinah sveta? Bismarck naj bi ne iskal zlata po Avstraliji in Afriki, nego gledal naj bi rajši, da se čim preje dožene politična in trgovska zveza Nemčije z Avstrijo. To bi bil vrhunec politike Bismarckove — modroval je voditelj katoliškega središča dr. Windthorst — od zaveze nemško-avstrijske, ki jo je dognal 1879. leta na Dunaji, naj gre dalje, naj gleda, da Avstrijo priveže k Nemčiji s pragmatiskim državno-pravnim dogovorom in s carinsko

jednoto, to bode za Nemčijo večji užitek nego vse zamorsko politikovanje. Richterju, genijalnemu govorniku svobodnih liberalcev, vidi se divna taka nemška politika, ki z Japonom sklepa vse možne trgovske zveze, Avstriji pa, svoji najbližji zaveznici, stavi visoko carino ter jo sili k carinskemu odporu. To je tista „pomlad narodov“!

Tukaj je Richter smešil besede, ki jih je knez Bismarck koncem svojega velikega protiangelskega govora v 2. dan t. m. vrgel v obraz opoziciji, rekši: „Posebna, rekel bi, proroška predvidavost tiči v stari nemški bajki: kadarkoli se Nemcem dobro godi, kadarkoli jim cvete „pomlad narodov“ nemška, vselej pride zli bog Loki, ki najde svojega Hedura, da on to narodno pomlad nemško prežene, resp. preglasuje.

Na Windthorstove in Richterjeve besede je v 13. dan t. m. ustal knez Bismarck in z mogočnim glasom, peripatetično je slikal dobo, „v kateri se je božji blagoslov razlival na nemško politiko“; po bitki pri Kraljevem Gradcu, po bojih francosko-nemških, ko so Nemci postali jeden narod in dobili staro svojo zemljo za Renom nazaj, ko so si dali svojega cesarja in svoj državni zbor, — tedaj je prišla pomlad narodu nemškemu. A ni bila dolga. Ustal je stari sovražnik Nemcev: njih strankarska strast, verska in plemenska raznoličnost. V državnem zboru vlada zli duh strankarstva in ta duh, ki z glasom Lokijevim zapeljuje volilca, nerazumnega Hedura — to Bismarck izpoveduje pred Bogom in svetom — bode kriv, če bode delo iz 1866. leta s peresom uničeno, delo, ki je bilo z mečem storjeno.

Na to pa si ni dalo molčati ni Richterju, ni Windthorstu. Drugi dan je Richter najpreje Bismarcku povedal, da Nemci neso želeli jedinstva zavoljo jedinstva, nego ker so se nadejali, da s tem dosežejo svobodo svojo. Neso hoteli toliko cesarja, kakor državni zbor, svoje stvari so hoteli opravljati sami. Za Bismarcka bi tedaj bila prava nemška sloga, če bi se cela Nemčija pokorila njegovi volji, katera pa hoče reakcijo. Konečno protestuje, da bi se o nemškem narodu govorilo tako zaničljivo, kakor o zapeljanem slepci Heduru. Dokler je narod hodil za Bismarckom in volil po njegovem okusu, takrat je bil hvaljen, da ima zdravo pamet. —

Uprav tako krepke levite je kancelarju bral tudi dr. Windthorst: Nihče ni miru narodovega tako rušil, kakor Bismarck sam, ki se je igral s strankami, jih hujskal drugo na drugo, ki je zlasti z bojem proti katoliški cerkvi globoko ranil polovico Nemčije. Kakor voditelj liberalcev je tudi ta katoliškega središča voditelj Bismarcku za zlo jemal njegovo neprijateljsko trgovsko politiko proti Avstriji in izrekel je željo, da bi tudi na noter bila Avstrija tako jedina z Nemčijo, kakor je na zvonaj.

Srčni ti velikonemški vzdihljaji so prišli do živega tudi nemškemu kancelarju. Še je melanholično govoril o neprijateljih nemštva, ki so v Nemčiji sami doma, o Poljaki, o Alzačanih itd. Samega sebe ne izvzame, tudi on, kakor ves sedanji rod je nemiren, razburjen. Vso svojo nadejo stavi pa v učečo se mladino, od nje obeta si za Nemčijo lepše bodočnosti. Gledajoč na njo, bode pokojen zatisnil svoje oči. Kar pa se tiče razmerja Nemčije do Avstrije, on izjavlja, da je jedne misli z opozicijo, tako z Richterjem, tako z Windthorstom, ako želita, da bi Avstrija bila pritisnena k Nemčiji „še s stanovitišimi dogovori, bodi to carinski dogovor, ali pa dogovor politično-pragmatični.“ „Da, gospoda, in dieser hinsicht bin ich mit euch der dritte im bunde.“ Že pred leti sem predlagal, da-li bi ne bilo možno zjediniti se za tako pragmatično pogodbo, bodi v oboru carinskem, ali pa v kom družem, da bi le zacepljena bila ona rana, ki jo je v nemške odnose za sekala vojna iz 1866. leta. Toda uvidelo se je, da bi stvar ta v avstrijsko-ogerskih parlamentih zadela na neodstranjive ovire, tudi če bi vlada ne bila zoper to. V tej stvari se torej, gospoda, ne treba srditi na me,“ rekel je Bismarck, končujoč prepomeniti ta svoj govor.

Komentar? Za nas ga ni treba, pa menda ga tudi za avstrijske konzule treba ne bo, kajti Nemci v „rajhu“ so govorili jasno kot „ajnmalajns“. A krajni čas je, naj se skrbi, da ne bode toliko kongruencije mej nemškim hrepenjem to stran in onostran „črno-žoltilih“ mejnikov. Kakšnje maruje ima nemštvo pri nas, na to naj se začne gledati, da ne bode prepozno.

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Deveto poglavje.

Kjer tudi resnica sliši svoje.

(Dalje.)

Za milost božjo, Humbug, molčite no, zakričal je Truth. Pustite ga končati njegovo čarovno basen; jaz slišim le Francoza, ki si domišlja, da razumno in duhovito govori, ko vrsti navskrižnost za navskrižnostjo (paradokso) ter jih s praznimi besedami mej seboj sklepa.

Gospodine Truth, odvrnil sem suhoparno, razum in izkušnja govorita skozi moja usta; poslušajte me. Rokam te modre vlade, ki vse ve, ki vse vidi, ki vse razume, ki nema ne presodkov niti strasti, njenim rokam, pravim, izročim zalogo resnice; tem jej pa nečem izročiti samotštva z resnico, kajti jaz sem prijatelj svobode, a uravnane, ograjene, npravstvene svobode. Pred vsem bom skrčil število tiskarjev ter s tem v tiskarstvu ustanovil neko pre-

vidno in razborno sodišče, neko ohranilno duhovništvo; po tem bodem skrčil število časopisov ter s tem ustanovil malo število lec, pravih učiteljskih stolic, s katerih bodete smeli le spodobnost in zmernost govoriti. Od slej bode časnikarjev kot je duhovnikov, to je, služnikov resnice, ki bodo od vlade svojo službo in svojo veroizpoved dobivali. Ko bi kljubu temu modremu državnemu voditeljstvu kak nesramen časnikar, izpozabivši resne svoje dolžnosti, pregrešil se zoper spoštovanje, dolžno gosposki, zatekel se zaradi tega ne bodem k porotnemu sodišču, ki ima preokorne roke ter mej prsti pusti izmuzniti se marsikateri sumni nedolžnosti. V takem slučaju bodem vladi, vedno očetovski in varovalni vladi izročil sveto nalogo, da ožigosa laž in po potrebi tudi zaduši, predno se je rodila. Taka policijska vlada, vedno modra, razsvetljena, nesebična vlada ve najbolje, kar jej ugaja in kar jej dela zapreke; ta vlada bode pokorila vsakega predrzneža in nevedneža, nasprotovanje bode že v prvih kalih zadušila, kot je Herkul v zibelni zadušil kače. Hvala tej prebrisani in skrbni ustanovi bodo časopisi nedolžna hrana, bodo zdravilo mesto strupa; novinarstvo bode plamenica v varnih rokah skrbne vlade; požara

se več ne bode bati. Varovali in ohranjevali se bodo koristni predsodki in blage napake in zmote; resnica se bode odmerjala in določevala po državnih potrebah in po doumljivosti naroda. Kadar pa se bode v inostranskem svetu pokazal kak nov nauk, počakala bode vlada, dokler se oni nauk ni v rojstveni državi izkusil in potrdil, ker nikakor ne gre, da bi se po nepotrebnem motili in razburjali mirni duhovi, ki le po pokoju hrepené. To je moja teorija; kaj pravite o njej? gospodine Humbug.

D d rascal!*) vzkliknil je ter me s pestjo udaril po rami, da bi bil skoro vola pobil. Kdor je toli srečen, da ima dovolj duhovitosti, ve tudi zmiraj povedati kako neumnost! Videl sem skoro že bližati se oni trenotek, ko bi bil ta prihuljenec s slovesnim svojim obrazom slepil mene, toli starega Yankea.

Gospodine Humbug, rekel sem mu praskajoč se po rami, ti grobi dokazi neso po mojem ukusu. Pobiti koga se ne pravi, odgovoriti mu!

Zadaviti tudi ne! kričal je časnikar s smehom. Nadaljujte, doktor; vi bolj zabavate nego sami mi-

*) Angleška kletvica: „Damned rascal“ = preklati slepar!

Iz državnega zbornice.

Na Dunaji, 20. marca.

Končan je boj! Ob 11. uri po noči izrekel je predsednik rešilno besedo: Državni proračun vsprejet je v 2. branji. Pa skoro še do poslednjega trenutka se neso umirili razburjeni duhovi in Knotz je še jedenkrat skušal provokovati škandal, pa celo njegova lastna stranka pustila ga je na cedilu. Kajti čutila je, da jej tak neotesan drvar ni na čast in jo le kompromituje pred vsem svetom.

Imenitna oseba postal je znani šulvereinski pristav Rotschedl iz Šmarja. Trije govorniki so se pečali z njegovo sicer prav neznamno osebo. Knotz ga je slikal kot mučenika pravosodnega ministra, Foregger je v dolgočasnem govoru — mimogrede omenjeno, zbežali so vsi poslanci od desne in leve iz zbornice, ko se je Foregger oglašil k besedi — na dolgo in široko razkladal mučeniško trpljenje Rotschedlovo in njegovega tovariša, pristava Wagnerja, katera sta v preiskavi vsled ovadeb teh fanatičnih Slovencev. Vedel je pa že povedati, da se pri preiskavi v soboto in nedeljo, katero je vodil Celjski predsednik Heinricher sam, ničesar ni proti tema dvema adjunktoma dokazalo. Tretji pa je Menger omenjal Roschedla kot žrtvo narodnega fanatizma in ministerske samovolje. Vsak poslušalec je moral misliti, da sta omenjena pristava od Slovencev že na križ pribita ali da se jima je vsaj grozna krivica godila.

Zato se je vzdignil dr. Vošnjak in popravil neresnične in neutemeljene trditve Foreggerjeve. Konstatoval je, „da je Šmarijski okraj čisto slovenski, ker se niti 1/4% ni upisanih za Nemce mej 18.000 prebivalci. Sodnijski uradniki pa, to je sodnik in oba adjunkta znajo le za silo slovenski, a nobeden od njih ne zna slovenski uradovati. (Čujte! čujte! na desnici.) Rotschedl je ustanovil šulvereinsko skupino, da bi si izsejal Nemce, seveda brez uspeha. Predsedništvu skupine se je sicer odpovedal na ukaz ministerstva, pa svojega rogoviljenja proti Slovincem ni opustil in on in njegov tovariš sejeta nemir in zdražbo v celem okraju. Zato so občinski zastop, okrajni zastop in duhovenstvo prosili pravosodnega ministra, naj ta dva uradnika prestavi iz slovenskega okraja, ker ljudstvo do nju nema nobenega zaupanja. Vsled take pritožbe bi vsak minister ukazati moral preiskavo in to se je zgodilo. G. dr. Foregger pa mora v silno intimni zvezi biti s predsednikom Heinricherjem, da že danes ve, kar je g. Heinricher v soboto in nedeljo pri preiskavi našel. Nemško-pemski poslanci se vedno pritožujejo o krivicah, ki se jim gode, pa niti jednega slučaja neso naveli, da bi kateri mej njimi poslušajoči uradnik ne bil zmožen nemščine. V Šmarskem okraju pa ima 45 Nemcev tri sodnijske uradnike, 18.000 Slovencev pa nobenega, ki bi znal slovenski uradovati. Sicer pa še dandanes oba adjunkta sedita v Šmarji ter se jima ni zakrivil niti jeden las. To je tedaj tisto strašno mučeništvo, katero trpe nemški uradniki na slovenskih tleh.“

Danes se je državni proračun v tretjem branji vzprejel, jutri pa je predlog o severni železnici na dnevnem redu. Bodo spet hude debate in po 10 ur na dan seje.

Opazovalo se je, da ministra Conrada, ki nikoli ne izostane iz nobene seje, danes ni bilo v

slite! Verba placent et vox. Pa, z Bogom; čas je da izvršim časopis. Čas je denar; vi me ugonobite!

Ostal sem sam s Truthom ter ga vprašal, če ni o globoki resnici razloženega sistema tako prepričan kot jaz sam; ali sme silovitost in nerednost ameriškega novinarstva primerjati tej lepo uravnani in trdno skleneni napravi, ki mora v kratkem času ubrzdati najbolj goreči narod na svetu ter ga privaditi politične zmernosti in ljubezni do neškodljive svobode.

Doktor, rekel je melko, jaz sem popolnem Humbugovih mislij; vi se najbrže šalite z našo priprostostjo. Ta vaš nauk, ki ste ga nama kot novo iznajdbo predstavljali, poznam jaz že dolgo časa. Ta nauk je dogma inkvizicije: resnica je postala uradna in vladna stvar, instrumentum regni, ter je v jedinem zakupu cerkve in države. Pred tristo leti je Luter razpihal te nevarne sanjarije in nične domišljije ter je vsakega kristijana zopet postavil v last njegove vesti in njegove pravice. Že začetkom sveta je iz Pandorine škatlje prišla resnica s tolikim drugim dobrim, ki je v nespretnih rokah postalo tudi hudo zlo. Resnico iskati, je naloga

zbornice. Govori se, da je že prosil za odstavko, vendar ni verjetno, da bi to storil mej zborovanjem.

Govor državnega poslanca dra. Poklukarja v seji dne 12. marca 1885.

Zadnje dni oglašali so se prav pridno slovenski poslanci. Govorili so gg. Nabergoj, dr. Poklukar, V. Pfeifer in dr. Vošnjak. Ker je za volilce vsekakor zanimivo in potrebno vedeti, kako je zastopajo njih izvoljenci, priobčilo bodemo, kolikor možno, dotične govore, dasi nam za toliko gradiva skoro ne dostaje prostora. Dr. Poklukar poprijel je besedo pri naslovu o ljudskih šolah in dejal mej drugim:

Iz časnikov je morebiti znano, da se novejši čas govori in piše o zahtevah, katere so izrekli slovenski poslanci v šolskih zadevah. Res je, da so to bile zahteve zadevajoče šolstvo, kaj so obsegale, nečem ponavljati. Obsegale so v prvi vrsti ljudske šole, o katerih hočemo danes več govoriti, zadevale so pa tudi druge vrste šol izrekoma srednje in višje šole; pa le na kratko lahko zagotavljam, da so vse zahteve, katere so Slovenci izrekli, strogo jeden namen pred očmi imele, namreč: tudi slovenskemu narodu zagotoviti one naučne vspehe, katere sme zahtevati od vsacega učnega upraviteljstva, in to ne toliko s stališča narodnosti, katero naglašati je že v resnici zelo zoperna stvar, ker smo še danes prisiljeni, zmiraj in zmiraj ponavljati tiste pritožbe, temveč s stališča dejanske potrebe. O tej zadevi nečem dalje govoriti in prestopiti k zadevam ljudske šole, ter v prvi vrsti o tem govoriti, kako je glede teh v oni deželi, katero imam tukaj zastopati.

Rad priznam, da se je moglo ljudsko šolstvo v deželi kranjski zadnja leta prosteje razvijati, kakor prej.

Ker odmaknila se je ona železna roka, ki je prej tiščala naše ljudsko šolstvo in mu utisnila ono nenaravno, katero žalibog še zmiraj nahajamo v nekaterih sosednih deželah. Nekaj tedaj se je zgodilo. V tem hočem tudi sedanjemu naučnemu vodstvu pravičen biti. Na priliko so se upeljale nekatere zboljšave v pripravnici Ljubljanski. Izobraževanje učiteljev postavilo se je vsaj deloma na ono podlago, na kateri bi moralo biti naravno povsod pa tudi v popolni meri. Vsaj je vendar najnaravnejša zahteva vsacega pouka, da mora učitelj, kateri ima v svojem prihodnjem poklicu opraviti z otroci gotove narodnosti, pred vsem dotični jezik v se sprejeti, da more otroke v učnih predmetih z uspehom poučevati.

V tem oziru je tedaj, kakor rad priznam, pri učiteljski nekaj storjenega. Izmej predmetov se 4 ali 5 poučujejo v slovensčini. Dvoje predmetov, kakor na pr. kmetijstvo, katero je sedaj le imenoma uvrščeno mej predmete s slovenskim učnim jezikom, se, kar moram žalibog omeniti, prej ko ne jednemu učitelju na ljubo, ki slovensčine ne zna, vrhu tega pa, kar kmetijstvo zadeva, temu predmetu nikakor kos ni, poučuje v nemščini. To moramo toliko bolj obžalovati, ker je ravno v sedanjem času kmetijsko poučevanje v ljudskih šolah največje važnosti, ako se hoče v širokih krogih prebivalstva gojiti.

Priznati tudi hočem, da so se v vrsti srednjih šol, na gimnazijah z uspehom, kakor se je go-

vsem ljudem, nobeden posamičnik nema pravice, da bi se je polastil samo za se. Ne skušajte utišati se s praznimi besedami. Vlada, ministri, uradniki, ali neso vsi ljudje, ki neso nezmotljivi in tudi ne previdni od nas? Te narediti za izključne prodajalce resnice, to je prazen san; resnica je vsakemu v vlast, kot zrak in svetloba; mogoče je le, zadušiti jo, to je ljudem zabraniti — ne sicer misliti jo — ampak izgovoriti jo. Komu pa naj hasne toli ostudna naprava? Vladi? Gosposki? Ta bode nje prva žrtva. Nephrenoma jo bodo goljufali; par zvijačnih kovarjev bode lahko slepilo najpoštenjega uradnika ter ga zapletlo v največe neumnosti in nevarnosti. Ali razven tega ne zapazite, da priznavate svojej vladi popolno oblast, tudi storiti krivico, če se potruditi najti razloge za krivico? Ali bodo državljani s tem kaj pridobili? Od dne, ko zadeva države ni več zadeva državljanov, vzamete jim najplemenitiše, najlepše, največe blagre (zaklade) v življenji: ljubezen do domovine, ljubezen do svobode. Zabraniti gibanje, spočeto na govorniški leci in po časopisih, človeška družba bode postala stoječa voda, iz katere kuga in smrt puhteti. Morebiti ste zavarovali vsaj gmotno blagostanje, jedino vabo, po katerej druhal hlasta?

spod naučni minister izrazil, poskušnje s tem upeljale, da se večidel učnih predmetov na slovenskih paralelkah na Ljubljanski gimnaziji in tudi na drugih gimnazijah v deželi predavajo v slovensčini.

Le jedno moram pri tem obžalovati: Leta 1882. je, ako se ne motim, dotična ministerska naredba to premembo zaukazala in je tam izrekoma zelo pravo načelo izrekla, da se mora namreč na onih gimnazijah, katero slovenski učenci obiskujejo, materinščina v spodnji gimnaziji tako gojiti, da se je učenci popolnem naučijo, na viši gimnaziji pa, potem ko se je že na spodnji gimnaziji poučevalo nekaj predmetov v nemščini izdatno gojiti. — To načelo priznalo je naučno upraviteljstvo.

Pri tem moram pa dvakrat obžalovati, da se je gospodu naučnemu ministru v javnem budgetnem odseku primerno zdelo, to pravo načelo takoj zopet stran vreči, kakor smo to žalibog tudi v drugih slučajih morali že nekolikokrat doživeti, ker je trdil, da dosedanji vspehi upeljave tako urejenega doučevanja v spodnjih gimnazijah na Kranjskem neso taki, da bi se ta poskušnja mogla smatrati za dovoljno. Ako se s tako odločnostjo izreče načelo, katero je gotovo le pravično, s postavami v soglasji in namenom poučevanja ugodno, tedaj mislim, da je bilo najmanj prezgodaj, ako se po preteku dveh let take poskušnje hoče govoriti, da je spodletela in da se to zapazuje na vseučiliščih, ko je vendar znano, da so se poskušnje pričele v prvem razredu prve gimnazije in se tedaj njeni vspehi letos morejo videti k večjemu v tretjem razredu spodnje gimnazije. Moram tedaj to zares kot velikega obžalovanja vredno znamenje za stanovitnost mišljenja, katera se kaže od strani naučnega upraviteljstva, od svoje strani globoko obžalovati.

Kar ljudske šole v deželi zadeva, moram tukaj nekoliko nazaj poseči: Sam sem se udeleževal posvetovanja o postavi za ljudske šole, katero je deželni zastop sklenil in katero je sl. vlada predložila v Najvišje potrjenje, in gospodom lahko zagotavljam, da deželni zastop ni nič manj mislil, kot na to, da bi s postavo in njeno prihodnjo izvršitvijo hotel tudi v najmanjši meri kratiti one zahteve, katere more oglašiti nemško prebivalstvo v deželi. Prav izrekoma vsprejela se je v postavo določba, da se ima učni jezik ravnati po narodnosti prebivalstva in da splošne naredbe v postavi zadevajoče slovensko prebivalstvo ne veljajo za Nemce v Kočevji, ne za nemško prebivalstvo v Ljubljani in ne za peščico nemškega prebivalstva v neki fari na koroški meji, v Beli peči, kjer se je, da označim narodnost prebivalstva, služba božja, oziroma pridiga, opravljala deloma v nemščini, deloma pa tudi v slovensčini. Ravnalo se je tedaj z vestnostjo in natančnostjo, katera nam zavest daje, da v tem načela „jednake pravice za vse“ neso prekorčili.

Izvršitev te postave zasukala se je v deželi se ve da drugače. Ogibaje se obširnosti omenjam na kratko, da še sedaj pravilo velja, da se na trin večrazrednih slovenskih ljudskih šolah nemščina kot zaukazan učni predmet poučuje. Kar posebe ljudske šole v Ljubljanskem mestu zadeva, je nezdavnej jeden mojih tovarišev stvar pojasnil in kot ud deželnega šolskega sveta razložil, kako je ta stvar v resnici. (Dalje prih.)

Ravno nasprotno: bogastvo je sad svobode; javna varnost, blagostanje, kupčija in obrtnost se nahajajo le v državah, v katerih se množe časopisi, katerih glas nam tako malo ugaja. Molč je le zmagoslavica bebec, noč ni kraljestvo poštenih ljudi. Pustite nam svetlobo, hrup in življenje. Spomnite se, da so tudi v Rimu kričali zoper jezikavost ljudskih zagovornikov (tribunov); spomnite se, da jih je neki dan Sulla utajil na največe veselje duhovitih in dobrih ljudij in da je od tega časa stari svet jel propadati, da ga celo krščanstvo ni moglo rešiti.

Dovolite, odgovoril sem, ves osupnen, da se je razgovor tako obrnil, jaz nikdar ne trdim, da bi bil našel modrijanski kamen za državnike. Vsak sistem se lahko napak obrača. Priznajte mi vendar, da je jezik vaših časopisov strahovit in da ga ni hujšega zla nego njih nebrzdana drznost.

Doktor, vi veste, kaj pravi sv. evangelij: na sadu jih bode izpoznali. Pokažite mi deželo, kjer je več razsvetljenosti, več krščanske ljubezni, več gmotnega blagostanja nego v Ameriki.

(Dalje prih.)

Politični razgled.**Notranje dežele.**

V Ljubljani 21. marca.

Gospodska zbornica **državnega zbora** imela bode v ponedeljek sejo. Drug teden bode imela še več sej. V torek začne posvetovanje o urejenju duhovenske plače. Posebno bode pa hitela s posvetovanjem o budgetu, da je konča še pred Veliko nočjo, kajti sicer bi vlada morala prositi za indemiteto še za mesec april.

V Levovu začel je izkajati nov **rusinski list „Mir“**. Namen temu listu bode gojiti katoliški duh mej Rusini in delati za sporazumljenje mej Rusini in Poljaki. Mi mu želimo jako mnogo uspeha, da bi jedenkrat bilo vendar odpravljeno nasprotje mej tema dvema slovanskima rodoma, katero škoduje vsemu slovanstvu in katero naši nasprotniki pri vsaki priliki porabijo proti nam. To smo zopet videli te dni, ko je dr. Knotz očital Poljakom, kako zatirajo Rusine. Na to se je pa oglasil Rusin Kulaczkovski, pritrjeval Knotzovim besedam in klical Nemce proti Poljakom na pomoč. Žalostno je, da je nasprotje mej dvema slovanskima rodoma prišlo tako daleč, da jeden že kliče Nemce, največje sovražnike slovanstva, proti družemu na pomoč.

Ogerska zbornica poslancev bode še pred Velikonočjo rešila zakona o hišnih zadrugah, in o kotirnih železnicah v Bosni. Do konca družega tedna bode najbrž tudi gospodska zbornica rešila zakon o zborničnej reformi. Debata o tej stvari trajala bode samo kakih pet dni, ker vse stranke žele, da se ta zakon reši še pred Velikonočjo. Kakor se misli bode zbornica vsprejela reformo, kakor jo je vsprejel odtok. Od 897 zborničnih članov, katerim so se dosedaj poslala povabila, jih najbrž ne pride več k zborovanju nego 450 in od teh jih bode 300 glasovalo za to predlogo. 28. marca se pa začne velikonočne počitnice obeh zbornic in bodo trajale do 11. k večjemu do 13. aprila. Takoj po počitnicah bode se pa zbornici poslancev predložil od gospodske zbornice predelani načrt zbornične reforme. Zbornica poslancev ga bode pa najbrž brez velikih ugovorov vsprejela.

Vnanje države.

Ruska vlada je razpustila znano Kohanovsko komisijo, katera se je posvetovala o reformah, ki se imajo uvesti v upravi. V tej komisiji se pa naprednejši, vladi ne baš povoljni elementi imeli večino, zategadelj jo je pa najbrž zadela omenjena osoda. Nabrano gradivo je komisija odstopila ministertvu notranjih zadev. — Pravosodno ministertvo je priznalo novo židovsko sekto, katera ne priznava talmuda, in dovolilo jej v Jelizabetinem gorodu otvoriti svojo sinagogo.

Bolgarska vlada je 200.000 frankov dovolila za dostojno proslavljenje tisočnice svetega Metoda, kakor je to bilo sklenilo narodno sebranje. V Sofiji se je sestavil odbor iz najveljavnejših meščanov, da vodi priprave za to slavnost, ki obeta biti velikanska.

Italijanska zbornica bode do Velike noči rešila agrarne predloge, potem se pa bode zborovanje odložilo za jeden mesec. Senat pa začne posvetovanje o železniških konvencijah 8. aprila in je bode končal v sedmih ali osmih sejah.

V **angleške** spodnjem zbornici opomnil je Hartington k vojnemu budgetu za bodoče leto, da ne obsega vseh potrebščin. Več kreditov predložilo se bode še le po Veliki noči, tako za Nilsko in sudansko ekspedicijo in za železnico iz Suakima v Berber. Vojških novincev se je nabralo poslednje leto 35.650, tedaj 7500 več nego jih je bilo treba, da se popolni vojska. V Sudanu in Egiptu je sedaj 16.400 mož in rezerva broji sedaj 39.244, milica 30.803 in voj prostovoljcev 208.000 mož. Trdnjave se bodo to leto začele graditi v Trincomalee-ji, Singapuru, Simonsbai-ji in Sierr Leone. Hartington je predlagal, da se učinkovito stanje vojske določi na 114.694 mož.

Dolgo se je ugibalo, kaj da misli Anglija s **Sudanom**, ko bode ondu mir ustanovljen. Sedaj se je pa stvar nekoliko pojasnila. Angleži mislijo osnovati posebno delniško društvo, katero bode skušalo izkoristiti Sudan komercialno in industrijalno. Železnica, ki se zida iz Suakima v Berber ne bode le začasna, ampak stalna. Po njej se bodo izvažali sudanski pridelki v Suakim. Poslednje mesto se bode vsled tega jako razvilo in bode moglo tekmovali celo z Aleksandrijo. Kako se bode uravnala sudanska uprava, še sedaj točno ni določeno, a gledalo se bode pri tem na to, da bode ugajala angleške trgovini.

Domače stvari.

— (Cesarjevič Rudolf in Štefanija) dospela sta včeraj popoldne ob 5 $\frac{1}{2}$ uri v Kotor, kjer ja je pozdravil namestnik, prebivalstvo pa navdušeno vsprejelo. Cetinje je sijajno okrašeno. Povsod avstro-ogerske in črnogorske zastave, venci, cvetlice in zelenje. Posebno lepo je okrašena knezova palača n stara palača kneza Danila. Postavljeni so lepi slavoloki. Ljudstva prihaja ogromna množina in v Cetinji ni še bilo nikdar toliko tujcev.

Knez z vsemi ministri, vojvodi in dostojanstveniki je včeraj popoldne ob 3. uri odpotoval v Njeguš, kjer bode prenočeval, da danes zjutraj prestolonaslednika pozdravi na črnogorski meji.

— (Iz mestnega zbora) izstopijo letos sledeči gospodje mestni odborniki in sicer: iz III. razreda: Horak Ivan, izvoljen 1882. leta na 3 leta, Hribar Ivan, izvoljen 1882. leta na 3 leta, dr. Zarnik Valentin, izvoljen 1882. leta na 3 leta, in vsled odpovedi dr. Drč Josip, izvoljen 1883. leta na 3 leta. Iz II. razreda: Bayr Alojzij, izvoljen 1882. leta na 3 leta, Grasselli Peter, izvoljen 1882. leta na 3 leta, Tomek Josip, izvoljen 1882. leta na 2 leti. Iz I. razreda: Kušar Josip, izvoljen 1882. leta na 3 leta, dr. Mosche Alfonz, izvoljen 1882. leta na 3 leta, Ničman Henrik, izvoljen 1884. leta na 1 leto, Peterca Fran, izvoljen 1884. leta na 1 leto. Imenik volilcev bil je predpisano dobo na ogled, a uročila se ni niti jedna reklamacija.

— („Narodni dom“.) Sedaj, ko se je loterija vendar tako dobro obnesla, da ima društvo „Narodni dom“ vendar že kakih 40.000 gold. glavnice, treba pričeto delo vztrajno in dosledno nadaljevati. V to svrhu priporoča se zlasti, da se snujejo „krajcarska društva“. Kdor pristopi k takemu društvu, zaveže se, da bode vsaki mesec plačeval vsoto, recimo 10, 20, 30 ali tudi več krajcarjev po svojih gmotnih razmerah. Načelnik takemu društvu pa mora vsaki mesec pri svojih članih pobirati doneske. Gotovo se bode na ta način veliko novcev nabralo in odlični rodoljub zagotavljal nam je včeraj, da bode v kratkem osnoval krajcarsko društvo, broječe okolu 50 članov. Naj bi tudi drugi narodnjaki posnemali ta vsega priznanja vredni vzgled.

— (II. popularno-znanstveno predavanje) na korist „Narodne šoli“ bode jutri (nedeljo dne 22. marca) ob 11. uri predpoludne v fizikalni dvorani c. k. višje realke, v drugem nadstropju na desno. Gospod prof. Senekovič predaval bode „o električni razsvetljavi“ ter svojo razpravo pojasnjeval s praktičnimi poskusi, kar bode izredno zanimivo; zato opozarjamo slavno občinstvo, naj ne zamudi lepe prilike, pridobiti si potrebnega znanja o tej epohalni iznajdbi, o kateri poučiti se iz knjig v to stroko spadajočih je mnogo težavnejše, nego z nazorovanjem praktičnega pouka. Udeleženci bodo torej na dve strani koristili, najpred sebi potem pa „Narodne šoli“, ki podpira izključljivo ubogo šolsko mladino (ne pa slov. učitelje na utrakvističnih šolah) ter ji pripomore z učilnimi pripomočki, da se s pridom vežba v naukih ljudske šole. Pomanjkanje učnih sredstev je največja zapreka našega šolstva in najspretnější učitelj niti približno ne doseže učnega smotra, ako deca nima potrebnih učil. Zato podpirajmo naše šolstvo po Narodnej šoli! Z narodno omiko je v tesnej zvezi naše narodno blagostanje in narodna zavest. Ustopnice se dobivajo v trafikah (čitalnica in špitalske ulice) ter pri ustupu za 1 osobo jedenkrat 50 kr., za dijake 20 kr.

— (Društvo zdravnikov na Kranjskem.) Vsled pomote proglašena je bila v društvenem časopisu „Aerztliche Vereinszeitung“, seja zdravnikov na Kranjskem za 25. dan t. m. Ker je pa v ta dan praznik, preloži se seja. Opozori se društvenike, da se društvo osnuje v tej seji po novih že potrjenih pravilih.

— (Filharmonično društvo) ima jutri popoldne ob 5. uri svoj četrti in zadnji „Kammermusik-Abend“ z prav lepim sporedom.

— (V Gorici) umrla sta: V 18. dan t. m. Krištof Ernest Coronini, državni grof Kronberški, višji dedni deželni točaj v Kranjski in Slovenski marki, v 71. letu svoje dobe. — V 19. dan t. m. pa o. Bonaventura Sell provincijal oo. frančiškanov v pokrajini sv. Križa. Porodil se je 23. februarja 1820 v Korminu, 22 let učil je bogoslovje, potem bil več let na Tersatu, 22. avgusta 1883 bil je izvoljen provincijalom. R. I. P.!

— (Teško ranjen) bil je danes zjutraj ob 2. uri pisar v dra. pl. Schreya pisarni, g. Miroslav Trček, pred Virantovo kavarno. Neki častnik, s katerim se je bil baje v kavarni sporekel, usekal ga je s sablo po glavi, da se je krvaveč zgrudil na tla in ga je policija odvela v bolnico.

— (Nepoboljšljiv tat.) Nepoboljšljivi tat France Breskvar mlaj., ki je bil še le pred par dnevi iz ječe izpuščen, ukral je predvčeraj pri Druškoviči velik kos salame, pa policija ga je prijela in zopet izročila sodniji.

— (Zaprta) je policija včeraj ob 10. uri zvečer sleparja žida Rudolfa Lamela, ki je sleparil ljudi po Ljubljani, češ da njim bode preskrbel žične blazine iz Opave. Lamel, ki je dokaj ljudij po Ljubljani že osleparil, bil je zaradi jednake goljufige pred kratkem 7 mesecev zaprt. Izročili so ga sodniji.

— (Tatvina.) V zgornji Šiški št. 53 ukral je včeraj popoldne neznan tat železniškemu služabniku Martinu Vičič-u službeno uro z verižico.

— (Iz Bolca) dobili smo danes naslednjo brzojavko: Danes obesil se je vulgo Minkec. Strah nas prošinja. Odkar mu je odpeljal „plemenitaš“ — o kojem smo vam v 15. dan januarja poročali, dve lepi kravi za borih 55 gld., ni imel več miru in počel je misliti na samomor, ker ni obveljalo ono, kar je „plemenitaš“ govoril.

— (Uboj.) Iz Borovnice se nam piše: V ponedeljek na jutro dne 16. t. m. udarila sta se hlapca tukajšnjega posestnika in gostilničarja Lovra Verbiča, vulgo „Figarja“. — Kakor o največjih tacih slučajih bil je tudi to pot povod nesrečnemu dejanju „jeruš“, kateremu sta oba, ubiti Jožef Makovec in pobojniki Jurij Debeleč, vsak v svojem kraju pridno prigovarjala pozno v noč. Vrnivšima se v ponedeljek na jutro domov, trebalo je najmanjšega povoda, da je huda ta pijača razdražila živce rečenih tako, da je prišlo do dejanskih izgredov. — Slučaj hoče, da izgine J. Makovcu „lajbelc“, bodi-si da ga je sam kam založil, bodi-si, da ga je res „Figarjeva“ krava požrla, kakor trdijo sedaj ljudje, To zadostilo je, da udari rečeni že spečega Jurija Debelca z grabljami tako, da se leta zbudi, skoči kvišku, zgrabi gnojne vile in sune z njimi J. Makovca tako nesrečno v levo sence, da je leta v teku 24 ur umrl. —

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kotor 21. marca. Mesto in pristanišče včeraj sijajno razsvetljeno. Na višavah okolu gorele so grmade. Danes zjutraj ob 8. uri odpeljala sta se prestolonaslednika v Cetinje. Milinković peljal se je naprej. Cesarjevič Rudolf in Štefanija peljala sta se v črnogorski dvorni kočiji v čveter. V spremstvu bili so nadvojvoda Ivan z namestnikom in drugi dostojanstveniki. Pri odhodu svirala je godba cesarsko himno, narod pa je visoka gosta pozdravljaj z navdušenimi živio-klici.

London 21. marca. V spodnjem zbornici čitala se je brzojavka Grahama Wolseley-u, z dne 20. t. m. Vspeh včerajšnjih operacij bil je ta, da se je napravila trdna postojanka, da se ima dolino Hascheensko v oblasti in da so desnega krila operacije proti Tamaju zavarovane.

Razne vesti.

* (Svetovni poštni kongres.) Iz Lizbone se 16. t. m. brzojavlja: Poštni kongres ukrenil je na predlog Rusije napraviti prihodnji kongres čez 5 let na Dunaji. V soboto 21. t. m. podpisali so zapisnike in zaključili zborovanje.

* (Napad na državnega poslanca.) 19. t. m. opoludne, ko je ministerski predsednik Tisza z državnim poslancem Ronay-jem hotel ostaviti zbornico v Budimpešti in korakal po stopnjicah nizdolu, zakadi se nek lično oblečen gospod v poslanca Ronay-ja in udriha z debelo palico po njem. Tisza pobegne nazaj v zbornico, boječ se, da ne bi tudi on katere skupil. Napadnik kričal je mej pretepom besede: „To je za mojo ženo!“ Policija ga je prijela in zaprla. Napadnik je bivši odvetnik ogerske prvostolnice Fran Vargai, ki je pa bil zaradi ponarejanja menjic pobegnul v Carigrad, a se pozneje sam objavil sodniji, katera ga je obsodila na jedno leto v zapor. Pred dvema tednoma prišedši iz ječe nadlegoval je Vargai Ronay-ja, ki je mej tem podpiral njegovo soprogo, za denar, ker mu ni izpolnil želje, mu je pretil, kar je tudi jako žalostno izvršil. Vargai trdi, da je poslanec Ronay živel z njegovo soprogo v prepovedanej zvezi.

* (Tatvine na ogerskih poštah) množé se dan na dan. Tako pobegnul je 15. t. m. poštni voditelj v Szent Endre (pri sv. Andreji) Julij Dimits s poštno blagajnico, v kateri je bilo 5000 gld. Nezvesti mož je stoprav 25 let star. — 19. t. m. se pa iz Pešte brzojavlja: Pri pošti na osrednjem postaji nameščeni poštni oficijal Emerih Csapo izneveril je iz treh pisem 1600 gld., ter ž njimi hotel pobegniti z Zemunskim vlakom, a v Soroksaru so ga spoznali, prijeli in zaprli. — 17. t. m. zjutraj objavil se je sodniji Maar, ki je ukral 15.400 gld. poštnega denarja. Izneverjene vsote je, kakor trdi sam, zastavil v loterijo.

Tujci:

20. marca.

- Pri **Sionu**: Fakler z Dunaja. — Bečkar z Kočevja. — Mohorčič z Notranjskega.
- Pri **Maltei**: Latzko iz Budimpešte. — Herlt z Dunaja.
- Hofbauer iz Trsta.
- Pri **avstrijskem cesarju**: Karlinger iz Idrije.

Tržne cene v Ljubljani
dné 21. marca t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 83	Špeh povojen, kgr.	66
Rež,	5 53	Surovo maslo,	85
Ječmen,	5 20	Jajce, jedno	2
Oves,	3 25	Mleko, liter	8
Ajda,	4 71	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5 85	Telečeje	66
Koruza,	5 36	Svinjsko	60
Krompir,	2 86	Koštrunovo	38
Leča,	8	Pišanee	50
Grah,	8	Golob	18
Fižol,	8 50	Senč, 100 kilo	1 96
Maslo, kgr.	94	Slama,	1 78
Mast,	82	Drva trda, 4 metr.	8
Špeh frišen,	52	" mehka,	5 60

Meteorološki poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
20. marca	7. jutraj	731.63 mm.	4.8° C	sl. vzh.	obl.	
	2. pop.	731.89 mm.	8.0° C	sl. vzh.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	730.32 mm.	2.0° C	sl. szh.	jas.	

Srednja temperatura 4.9°, za 0.8° nad normalom.

Dunajska borza
dné 21. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gl. kr.	kr.
Papirna renta	83	55
Srebrna renta	83	90
Zlata renta	103	80
5% marena renta	99	25
Akcije narodne banke	864	—
Kreditne akcije	303	10
London	124	15
Napol.	9	78 1/2
Č kr cekini	5	80
Nemške marke	60	50
4% državne srečke iz l 1854	250	129
Državne srečke iz l 1861	100	172
4% avstr zlata renta, davka prosta	108	70
Ogrska zlata renta 6%	—	—
" 4%	99	25
" papirna renta 5%	94	05
5% štajerske zemljišč odvez obilg	104	—
Dunava reg srečke 5%	100	115
Zemlj obilg avstr 4 1/2% zlati zast listi	123	25
Prior obilg Elizabetine zapad železnice	113	—
Prior obilg Ferdinandove sev. železnice	105	75
Kreditne srečke	100	178
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	105
Tramway-društ velj 170 glid a v	215	50

Zahvala.

Iskrena hvala vsem prijateljem in znancem za vsestransko prisrčno soodetje, dokazano mej boleznijo in v smrti preljubega nepozabljivega mi sina

CENKO POTOČINA,

kakor tudi za darovane brezštevilne mrtvaške vence.

(164) **Marija Potočin.**

Poslano.

(7-11)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolje okrepljujuče pice,
I kas izkušán liek proti trajnom kašlju plucévine I želudca bolestiti grkljana I proti méhurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Štacuna

s kramarskim blagom, tobakom in koleki, ki že čez petin-trideset let obstoji, zmirom dobro obiskovana, na zelo pri-pravnem kraji v **Ljubljani** se daje v najem.
Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

(149-2)

Semena
velikanske pese, detelje,
raznih trav in sočivja
prodaja sveža

(109-3)

Peter Lassnik v Ljubljani.

Umetne

(138-4)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hrdečkega mostu, I. nadstropje.

Za bližajočo se sezijo
priporoča

najstarejša in najglasovitejša
firma za sukno
MORICA BUMA

v Brnu

(ustanovljena leta 1822)

pristno Brnsko volнено blago.

Jako lepi in modni uzorci za celo obleko od glid. 1 do glid. 6 meter. Bogata izbér sukna za suknuje (Streich- und Kammgarnrockstoffe) od glid. 3 do glid. 7 in sukna za hlače, najnovejši uzorci, od glid. 1 do glid. 6 meter. Črni Peruvians za suknuje in Toskians za hlače od glid. 3 navzgor do glid. 6, glid. 7 in više meter.

Velika zaloga vsakovrstnega sukna za civilne in vojaške obleke, livreje, cerkve, biljarde in vozove. Sukna za požarne straže, veteranska in strelska društva in druge korporacije. — Normalnega volnatega blaga za zgornjo obleko, kakor normalnih posteljnih in popotnih odevj po sistemu prof. Gustava Jägera v Stuttgartu bogata izbér.

Pristni angleški potni plaidi, 3 metre 50 cm. dolgi in 1 meter 60 cm. široki, po glid. 3, 4.75, 5.25 do glid. 16.

Uzorce zastoj in franko. Blago razpošilja samo proti poštnemu povzetju ali gotovemu predplačilu. — Pošiljatve, katerih vrednost znaša glid. 10, pošiljajo se franko.

Gospodje krojaški mojstri dobé na zahtevanje vzgledne knjižice z mnogoštevilnimi uzorci franko.

(107-4)

Ustanovljeno 1847, na Du-naji in Budapešti od 1861.

Ivan Hoff-a zdravil-no pivo iz sladnega izvlečka 1 steklenica 60 kr.	Ivan Hoff-a koncentrovani sladni izvleček 1 st. gl. 1.12, m. st. 70 kr.
Ivan Hoff-a bonboni iz sladnega izvlečka za prsi pristni samo v modrih zavitkih a 60, 30, 15 in 10 kr.	Ivan Hoff-a zdravil-na sladna čokolada po 1/2 kilo I. gl. 2.40, II. gl. 1.60, po 1/4 kilo I. gl. 1.30, II. 90 kr.

Pomoč proti

bolečinam v prsih, sušici, kašlju, hripavosti, slabemu prebavljenju in slabosti živcev ter oslab-ljenju.

Ni še bilo zdravila, ki bi se bilo tako v obče priljubilo, kakor Ivana Hoff-a sladni izdelki. Sled-ujj dan dohajajoča in po časnikih se razglasujoča poročila o ozdravljenju so govoreči, dobrodejni dokazi zdravilne moči in delajo nepremakljivi zid zaupanju za vsacega.

Gospodu IVANU HOFF-u,

izumitelju in izdelovalcu preparatov iz sladnega izvlečka, c. kr. dvornemu založniku skoro vseh suverenov evropskih itd.

Dunaj, I., Graben, Bräunerstrasse 8.

V Trstu, 14. maja 1882.

Vaše blagorodje! Znanci so mi svetovali ra-bit vaše sloveče pivo iz sladnega izvlečka proti mojim bolečinam v prsih. Jaz sem že tudi posku-sil je rabiti, in ker je to imelo dober vspeh, pro-sim, pošljite mi še 30 steklenic Ivana Hoff-a piva iz sladnega izvlečka hitro po poštnem povzetju.

S spoštovanjem

Antonio Struckel, Via S. Giacomo št. 4.

Uradno zdravstveno poročilo Lazarove bol-nice v Berlinu.

Vaše odlično pivo iz sladnega izvlečka rabilo se je z najboljšim vspehom in bolniki so je z ve-likim veseljem pili.

Adelheid pl. Bismarck.

Glavne zaloge:

Ljubljana: Peter Lassnik; Kranj: Fran Dolenc; dalje: Postojina: Doxat & Dietrich; Kočevje: Harvard Hofmann; Idrija: Fran Kos; Rudolfovo: Dem. Rizzoli, lekarna; Ribnica: Janez Pauser; Zagreb: C. Arazim Salvatorjeva lekarna, nad-biskupska lekarna, lekarna usmiljenih bratov; Celje: Kupferschmidt, Marek, lekarni; Reka: G. Catti, lekarna, Fr. Jechel, N. Pavačić, drogueriji; Gorica: G. Crstofoletti, dvorna lekarna; Celovec: W. Thurnwald, lekarna; Maribor: W. König, le-karna, F. P. Holasek; Tržič: J. Raitzarek; Pulj: G. B. Wassermann; Ptaj: J. Kasimir; Trst: F. S. Prinz Seravalle, Zanetti, lekarni; Beljak: F. Scholz, dr. Kumpf-ovi dediči, lekarni; Zader: Chr. Mozocco, N. Androvice, lekarni.

60 visokih odlikovanj

Restavracija ali boljša gostilna

želi se vzeti v najem.

Ponudbe naj se blagovoljno pošljejo

Josip Verboschegg-u

(166)

v Slov. Bistrici, Štajersko.

V AMERIKO

pride najceneje, kdor se obrne na
ARNOLDA REIFA, DUNAJ, I., PESTALOZZIGASSE 1,
najstarejša tvrdka te vrste. (623-25)
Natančneje izpovedbe in prospekti zastoj.

Zoper jetiko!

Radgostski
universalni čaj

in
rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane boleznin na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčevo slabost, za splošno slabost čut-nic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

G. lekarnarju **J. Seichertu** v kopelji Rožnovi.

Izvolite mi zopet s poštnim povzetjem poslati 10 škatljic svojih izkušnih „rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov“, kajti ti celtilčki mojej soprogji izvestno blažijo kašelj, kateri jo uže od zime počeni-hudo nadleguje. Proti tej boleznin zdaj ne pomor-jo nobedna zdravila — osobito ne mogo rabiti nobedni opjati. Zatorej potrebujem večje zaloge, ker mi je prva pošiljatev Vaša uže skoraj pošla.

Z vsem spoštovanjem se priporoča
Med. in kir. dr. **J. Matousek,**
mestni zdravnik.

V Ustji, dne 5. septembra 1876.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi s povzetjem blagovoljno pošljete 2 zavitka svojega „radgostskega univerzalnega čaja“ — njega dobremu učinku se ima moja žena zahealiti, da se jej je stara bolezen zdato zboljšala.

Spoštovanjem

Janez pl. Szabo.

V Smo'niku (na Ogerskem, Čipski komitat), dné 25. aprila 1878.

G. lekarnarju **J. Seichertu** v kopelji Rožnovi.

Po zelo težavnih marših v Turčiji sem si nabavil hudo pljučnico. No, denes se usojam za priložena 2 go d. ujudno prositi Vas, da mi pošljete svojih s'avnih rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov ter radgostskega univerzalnega čaja.

Sé srčnim pozdravom se beležim

J. Novotny,

car. ruski kapelnik, zdaj na odpustu v Dušniku pri Rovdnici Česka.

Od tega po zdravniškoj razložbi in predpisih pripravljeni čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 glid. av. v. Jedna origi-nalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se vedno le v lekarni **J. Seichertu** v Rožnovi na Morav-skem, in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarni: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejbeek v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradci, A. Marek in J. Kupfer-schmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rot-tenmanu, W. Thurnwald v Celoveci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih pro-dajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, pripravljena natanko po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsa-ke starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika mo-tila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodim za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopeljski Rožnavi.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno ozdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).

(770-1)

Razglas.

Mestni magistrat išče in namerja v najem vzeti **prostore**, pripravne za

otročje zabavišče,

katero je po sklepu mestnega odbora otvoriti do 1. maja letos.

Treba bi bilo dveh velikih, svetlih, suhih in zračnih, najbolje pritličnih prostorov z vrtom ali dvoriščem poleg, dalje jedne navadne sobe in kuhinje; nahajalo pa naj bi se to stanišče ali v šolskem, ali v kolodvorskem, ali pa v dvornem mestnem delu.

Ponudbe je, bodi si ustno, bodi si pismeno,

do konca marca t. l.

izročiti pri podpisnem magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani.

v 12. dan marca 1885.

Župan: Grasselli.

Dr. Spranger-jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, medicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodnim in trebušnim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču v želodec, omedlevici, glavobolju, trebuholju, zasizenju, želodčni kislini, vzdigovanju, omotici, koliku, skrofelnom itd., proti zlatej žili, zapretju. Hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepričajte se sami. Jedna stekl. 50 in 30 kr.

Pri gospodu lekarji Svobodni, pri Zlatem orlu, na Prešernovem trgu. (716-23)

Priporočilo.

Za prihajajočo

pomladansko sezono

priporoča podpisana tverka svoje bogato in raznovrstno zalogo francoskega in angleškega blaga naj-novejše mode, izdeluje obleko po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter jako solidno in po zmerni ceni.

S spoštovanjem

(148-5)

F. Casermann.

Semena.

Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, vsake vrste trave, Kašeljski kaps, Ribniški krompir in fižol i. t. d.

priporoča po najnižji ceni (156-2)

IVAN PERDAN v LJUBLJANI.

Hiša s štacuno

v Savinjski dolini na Štajerskem, tik farne cerkve stoječa, pripravna za vsakovrstno kupčijo ali obrt, da se pod prav ugodnimi pogoji na več let v najem. — Poudbo sprejema upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod šifr. „M. št. 4“. (165-1)

A. Krejči,

v Ljubljani.

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice. priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

črez poletje v shranjevanje. (112-5)

V najem se dá

velik prostor,

pripraven za skladišče stavbenega lesa ali drv, oziroma za tesališče, s šupo.

Kaj več se izve pri posestnici M. Freyer, roj. Pačk, Trnovski pristan št. 14. (159-2)

Otvorenje kupčije.

S tem si usojam slavnemu p. n. občinstvu naznaniti, da sem na tukajšnjem prostoru

v Špitalskih ulicah št. 11, tik frančiškanskega mostu

otvoril

kupčijo sè suknenim, platnenim in manufakturnim blagom.

Gorko priporočajoč svojo dobro oskrbljeno zalogo slavnemu p. n. občinstvu, zagotavljam ob enem, da se bodem zmirom trudil po strogo reelnem in solidnem delovanju pridobiti si zaupanje čestitih kupovalcev in si isto ohraniti.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

(175-3)

z odličnim spoštovanjem

FRIDERIK SOSS.

Trgovina s semenom

GJURE POPPOVIČA

v Zagrebu

ne izdaje za leto 1885 novega cenika,

nego oslanjajoč se na dober glas, prosi slavno občinstvo, da ga počasti s polnim zaupanjem, kajti hoče tržiti kakor do sedaj z dobrim, svežim semenom, ker se ne boji nikake konkurencije, pa zato bode preskrboval kupovateljem dobro blago po nizkej ceni.

Priporočam razun sočivnega in cvetličnega semena še peške sadnih dreves in mlada sadna drevesca, posebno vsakovrstna deteljina semena, katera so vsa jako čista in zanesljivo kaljiva; posebno imam veliko zalogo štajerske detelje in lucerne z visokih krajev. Isto tako sem v stanu kupcem na debelo preskrbeti po ceni zanesljivo kaljive trave po nizkej ceni in to iz prve roke, kakor tudi imam kravje répe na debelo in sicer najboljše vrste.

(106-3)

OOOOOOOOOO

Zaloga laka

na veliko vseh mogočih vrst in za vsako porabo.

Tovarna

vsakovrstnih oljnatih barv, lakovih barv za tla, deset raznih sort za pleskarje v vseh barvah.

Razne indigrencije in vo: kove izdelke za tla mazati.

Barve

za akademične slikarje.

Velika izbér čopičev.

Suhe barve

in sploh vse materijalno blago za ličilce, potem za kolarje, barvarje, zidarje, mizarje, sobne slikarje, limarje, izdelovalce pohišva, strugarje, barvarje in za domačo porabo, barve za črnila, hektografe, štampilije, pošto, pirhe in opravo.

Velika izbér

analin-barv.

Mnoge specialitete, spadajoče v okvir navedenih obrtov.

Patrone za slikarje sob.

Zlata in bronca

i. t. d. i. t. d.

OOOOOOOOOO

OOOOOOOOOO

Velika izbér

krtač in čopičev (Pinsel) za vse obrte in tovarne, umetnike, domačo in pisarniško porabo.

Velika izbér

vsakovrstnih glavnikov iz želvine lupine, slonove kosti, bivolskega roga, belega, rumenega in črnega roga, kavčevine in pušpanovega lesa.

Gospodarjem

priporočam:

dobrega petroleja,

olja

za mašine in kolomaza.

Čistilo za vino.

Torbe

prav izvrstne.

Specerijsko blago.

Izvrstne kave.

Domačo mast

i. t. d. i. t. d.

OOOOOOOOOO

JOSIP PETAVER,

krojač,
v Ljubljani, Sv. Jakoba trg št. 8,
(167-1) se priporoča
za izdelovanje vsakovrstne obleke
po najmodnejšem in najrazličnejšem kroji ter zagotavlja najnižje cene in solidno delo.

Mejnarodna linija. Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrstedni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.
Parnik „Teutonia“, odhod okoli 25. dne marca 1885.
Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.
Potniki naj se obrnejo na (117-17)
J. TERKULE,
generalnega pasažnega agenta,
Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.
Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglayen,** generalnega agenta v Trstu.

Komi ali trgovsk pomočnik

za trgovino z železnino in mešanim blagom, uren prodajalec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, želi svoje mesto spremeniti. — Natančneje se izve pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“ (150-3)

Proda se hiša z vrtom

na voglu Streliščnih ulic št. 13,
kjer se ima v kratkem delati nova cesta, iz proste roke.
Natančneji pogoji se izvedo pri gospodu (141-3)
Eliji Predovič-u na Poljanskem trgu.

Bock-, cesarsko in eksportno pivo v steklenicah

(6-12) priporoča
A. MAYER-jeva
trgovina s pivom v steklenicah v Ljubljani.

! Najnižje cene !

Velika zaloga

klobukov

za gospode od 2 gld. 20 kr. više, za dečke od 1 gld. 50 kr. više. (129-2)
Zaloga srajc in spodnjih hlač za gospode, vratnikov, kravat itd.
IVAN SOKLIČ,
v Ljubljani, Gledališke ulice h. št. 6.
Vnanja naročila se hitro in v ceno izvršio.

Izvrsten med

(garantiran pitanec)
v plehastih škatljah po 5 kil (kilo po 60 kr.), škatlja 30 kr.,
se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri
OROSLAVU DOLENCU,
svečarji v Ljubljani. (152-3)

Rogačka kislina.

Stajerski deželni zdravilni zavod.
Južno železnična postaja:
Poljčane.

Glasovite kisline z glavberjevo soljo, jeklene kopeli, zdravilnica z mrzlo vodo, ozdravljenje z mlekom in siratko. — Glavno označenje bolezni prebavljivih organov.

Ugodno bivaliče.
Saisona od maja do oktobra.
Prospekti in naročbe za stanovanja na ravnateljstvo. (126-3)

Odpretje trgovine in priporočilo.

S tem objavljam p. n. prebivalcem iz Ljubljane in drugih krajev kranjske dežele, da sem z današnjim dnem otvoril v bivšej Zupančičevj hiši, Stari trg št. 1, poleg Hradskega mostu bogato zalogo najmodnejših

klobukov

domačega in inozemskega dela. Priporočam se za mnogobrojni obisk, ker bodem prodajal solidno blago po kolikor mogoče nizkih cenah.

Z velespoštovanjem
H. BRANCHETTA.
(135-5)

Karl Ahčin-ova vdova,

v Ljubljani, Francovo nabrežje (za vodo) št. 13,
se zahvaljuje za dosedanje, njenemu ranjčemu možu in njej izkazano obilno zaupanje ter se priporoča častitemu p. n. občinstvu za vsakovrstna

ključarska dela,

izdelovanje vsake baže pohišnega, gospodarskega in drugega železnega orodja, ključavnice, zapahov, okovov itd.
Posebno priporoča pa svojo obilno zalogo

štedilnih ognjišč

vsake velikosti, ki se po želji z vso opravo vred v hišah postavljajo in razpošiljajo. — Vnanja naročila se najtočneje in najruneje izvršujejo.

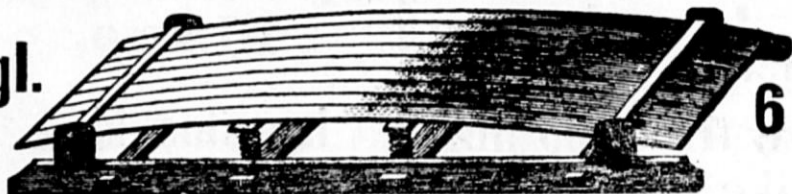
Tudi prevzema napravo
hišnih telegrafov
v vsaki dolgoti in z vso opravo vred, s čemer je dobro preskrbljena.
Vse to po najnižjih cenah! (127-3)

C. kr. avstr. ogrsk. priv.

(161-1)

motraci z lesenimi vzmetnicami.

6 gl.

6 gl.

nadomestilo za slamjače in žične ustavke, čisti, trajni in ceno, izvrstni za zavode in bolnišnice. Ako se jih več vzame, zniža se primerno cena. Pri naročbi naj se naznani notranja širjava in dolgot postelji.

Glavna zaloga: Dunaj, I., Maximilianstrasse 1.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Čeence,

ki je dovršil vsaj ljudsko šolo in je zmožen slovenskega in nemškega jezika, se išče v prodajalnice z mešanim blagom na deželi. Ponudbe vsprejema upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod črkama F. H. (153-3)

Blagorodni gospod Fragner, lekar v Pragi!

Prosim, pošljite mi blagovoljno 2 steklenici dr. Rosovega zdravilnega balzama. Kar se tiče upliva tega balzama, moram izreči popolno hvalo, kajti že več mesecev sem imel hudo mrzlico, katere nesem mogel odpraviti, ko sem pa začel rabiti ta balzam, je minula.
S spoštovanjem
Slavonija. **Jostp Beneš,** Kastel št. 23.

Velescenjeni gospod!

Iz srca izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo za Vaš dr. Rosov zdravilni balzam, s katerim sem ozdravil svoje dolgotrajne strašne želodčne bolečine, če tudi še nesem imel nobenega upanja, da bi mi še kaj pomagalo. Še jedenkrat mojo presrečno zahvalo.
S spoštovanjem
Maribor n. D., na Spod. Štajerskem. **Ferd. Leitner,** dimnikar.

Hitra in gotova

pomoč boleznim v želodeci in njih posledicam.
Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravna, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepilno zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetji, bljevanju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodeci, pri prenapolnjenju želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemoroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v črekih, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu da zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvršnega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsod izrečno dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo zdravilni balzam, in ne izrečno dr. Rosovega zdravilnega balzama.

Pravi

dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Eras. Birschitz, lekar; Jos. Svoboda, lekar; J. pl. Trakozy, lekar. V Postojni: Fr. Baccaroloh, lekar. V Kranji: K. Savnik, lekar. V Novem Mestu: Dom. Rizzoli, lekar; Jos. Bergman, lekar. V Kamniku: Jos. Močnik, lekar. V Gorici: G. Christofoletti, lekar; A. de Girioncoli, lekar; R. Kürner, lekar; G. B. Pontoni, lekar. V Ogleji: Della Damaso, lekar. V Trstu: Ed. de Leitnerburg, lekar; G. Prendini, lekar; G. B. Foraboschi, lekar; Jak. Serravallo, lekar; Anton Suttina, lekar; Karol Zanetti, lekar. V Zagrebu: G. Arazim, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogrski imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnemajo ali strdijo, pri bulah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščeno-nji, pri morski (mrtvi) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolenih, v rokah, v ledji, če si kdo nogo spahne, zoper kurja očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper raka in vneto kožo ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem svo gnojico na se in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna gnojica ven potegnena. Tudi sabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo pospeši. — Odprte in tekoče rane se morajo z mlačno vodo umiti, potem še se mazilo nanje prilepi.

V škatljah po 25 in 35 kr. (136-2)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.